

Nevypočitatelná země

Cenzura v Číně existuje. Ale ne jako za éry Sovětského svazu, říká překladatelka Zuzana Li.

PÁTEČNÍ ROZHOVOR
str. 10–11

FINTECH REVOLUCE

Jak technologické objevy a inovace mění tradiční finančnictví? Čtěte v novém magazínu E15 Premium.

V prodeji od 27. února.

↻ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč ↻ CZK/USD • 25,695/-0,041 Kč ↻ PX • 971,95/+0,54 % ↻ EURO STOXX 50 • 3385,71/-0,13 % ↻ ZLATO • 1238,10 \$/-0,19 %

KOMENTÁŘ: PŘEKÁŽKY NA CESTĚ K HRADU / str. 12

Krátce

V obřím tendru na údržbu bodují kraje

Cena údržby silnic první třídy po příštích osm let bude zhruba o 800 milionů korun nižší, než Ředitelství silnic a dálnic při vypisování miliardové série tendrů předpokládalo. Celkem firmy na prvních místech žádají za údržbu ve 14 oblastech 6,83 miliardy. **str. 4**

Čistírný oděv se stěhuje na internet

V Česku vznikají první on-line čistírný a prádelny. Potenciál trhu odhadují na stovky milionů korun. V západoevropských metropolích se takové start-upy rozjíždějí asi dva roky a přitahují už pozornost velkého kapitálu. **str. 5**

Brexit stál Deutsche Telekom dvě miliardy eur

Referendum o vystoupení Británie z EU stálo telekomunikační skupinu Deutsche Telekom 2,2 miliardy eur. Navzdory růstu tržeb i provozního zisku tak firma hlásí pokles čistého zisku o 17,8 procenta na 2,7 miliardy eur. **str. 6**

Účtenka za OKD

Znalecký posudek ocenil **hodnotu majetku OKD** ke konci loňského roku v případě konkurzu na **tři miliardy korun**. Při okamžitém zastavení těžby by vyšly náklady na likvidaci dolů na **8,5 miliardy**. Pokud by se měly hradit jen z rozprodeje majetku OKD, bude **5,5 miliardy** chybět.

BYZNYS / str. 6

5,5 miliardy

 twitter.com/e15news

PETR MACH:

V EP jsem dnes hlasoval PRO-TI zbavení poslanecké imunity Marine Le Penové. Nelíbí se mi, když se vede politický boj kriminalizací soupeřů.

Zápisník
Adély Čabanové

Volič mezi regály

Po zdravotnících, učitelích a řidičích přišli na řadu hasiči a policisté. I jim se mají zvýšit platy. Nebýt těch řidičů, vypadalo by to, že politici postupují podle seznamu prestiže povolání. To by ale nesměli mít vyšší platy i poslanci, kteří se na žebříčku povolání ocitají u dna. Navíc jejich plat se odvozuje od platů v nepodnikatelské sféře. Dokud přidávají ve veřejné sféře, přidávají i sobě.

Jako další předvolební návnadu zvedli politici z regálů téma rozdílné kvality potravin v různých zemích. Nejsou daleko toho tvrdit, že se má výrobceům nařídít ve stejném obalu dodávat po celé Evropské unii stejné zboží. Že to může znamenat zdražení zejména výrobků privátních značek řetězců, které si Češi oblíbili pro jejich minimální cenu, to je netíží. Hlavně že chrání spotřebitele.

Smutnou podívanou předvedli poslanci při projednávání klimatické Pařížské dohody. Té, která platí od loňského listopadu, přijala ji Evropská unie a jejím požadavkům se beztak nevyhneme. Dosáhnout podle ní máme do roku 2030 snížení emisí skleníkových plynů o 40 procent proti roku 1990. Už v roce 2015 přitom vypouštěly firmy a obyvatelé v Česku o 35 procent méně emisí skleníkových plynů než v roce 1990. Přesto všechno poslanci KSČM a ODS zdržují projednávání dohody a oddalují hlasování o ní. Rozpravu sněmovna už počtvrté přerušila. Možná to budou držovat až do konce volebního období. Možná jim někdo i zatleská. Nic než divadlo to ale není.

Protagonisté dne

Petr ŽIBŘID

SPOLUJAZDITEL LAUNDRYJET.CZ

Jeho start-up se stal součástí rodičeho se trhu on-line čistění odhadovaného v Praze na stamiliony korun ročně.

str. 5

Milan VAŠINA

ŘEDITEL T-MOBILU

Český T-Mobile pod jeho vedením navýšil provozní zisk na 11 miliard korun. Počet zákazníků se zvýšil na 6,05 milionu.

str. 6

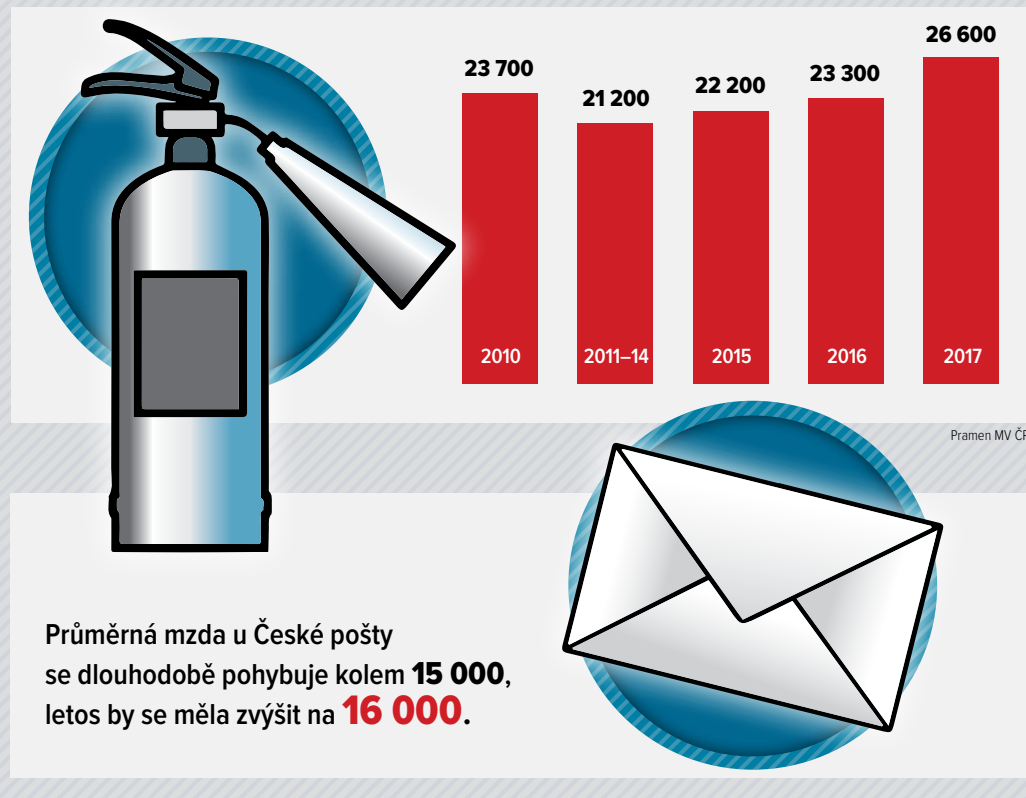
Marine LE PENOVÁ

ŠÉFKA NÁRODNÍ FRONTY

Kandidátka na prezidentku přišla o poslancekou imunitu v Evropském parlamentu. Důvodem bylo zveřejnění násilných videí na jejím Twitteru.

str. 8

Vývoj průměrného tarifu u příslušníků bezpečnostních sborů a zaměstnanců České pošty (v korunách)

Polepší si policie i pošta, dohodli se ministři

■ Příslušníci bezpečnostních sborů dostanou od července přidáno deset procent. Podle opozice měla vláda udělat tento krok už dávno. Pošta získá 800 milionů.

Pavel Otto

Když se blíží volby, naleznou kompromis i úhlavní soupeři. Ministři financí a vnitra Andrej Babiš (ANO) a Milan Chovanec (ČSSD) se dohodli, že stát ještě letos přidá policistům, hasičům a zaměstnancům České pošty. Podnik dostane i kompenzace za ztrátové služby z let 2013 až 2014. Návrh na zvýšení platů musí ještě schválit vláda.

Příslušníci bezpečnostních sborů si mají od července přilepšit o deset procent. Chovanec našel v rozpočtu vnitra 600 milionů korun, další jednu miliardu bude hledat Babiš. „Společně

řešíme historický dluh vůči bezpečnostním složkám,“ řekl Chovanec v narážce na škrty Nečasovy vlády.

Babiš chtěl zvýšení platů původně odložit na příští rok. Nakonec prý uznal, že policie při nábore nových příslušníků nabízí velmi nízké výdělky. Kde peníze nalezne, ještě neví. Podle policejního prezidenta Tomáše Tuhého se budou platy navyšovat plošně v celém sboru. „Určitě to přispěje ke stabilizaci neuspokojivého stavu,“ míní.

Pro je i členka výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny Jana Černochová (ODS). Připomněla, že opozice po tomto kroku volá už dlouho i proto, aby neodcházeli zkušení strážci zákona. „Současná koalice vládne za velmi příznivých ekonomických pod-

mínek a měla už tisíc příležitostí k tomu, aby platy příslušníků bezpečnostních sborů zvedla. Ministři Babiš a Chovanec to ale dělají pár měsíců před volbami. Rozdávají dárky, aby si koupili hlasy státních zaměstnanců,“ uvedla poslankyně.

Podobně jako Tuhý může být spokojen i šéf pošty Martin

Elkán. Státní firma dostane 800 milionů korun za ztrátové služby v letech 2013 a 2014, částka bude rozložena do tří let. Půl miliardy z toho půjde na platy poštáků, kteří v průměru berou 15 tisíc. Navíc by měli dostat tisícikorunu.

Peníze, které podnik získá, se týkají kompenzačního fondu, jenž vznikl za minulých vlád. Podle Chovanec však nikdy nezačal fungovat a stát nezaplatil za služby, které si objednal.

Příslušníci bezpečnostních sborů si mají od července přilepšit o **deset** procent.

Laudát a Korte vyklidili pozice na kandidátce TOP 09

■ Šéfa poslaneckého klubu TOP 09 Františka Laudáta a poslance Daniela Korte nahradí na pražské kandidátce strany do podzimních sněmovních voleb Markéta Pekarová Adamová a Martin Plíšek.

Jiří Liebreich

Laudát i Korte se rozhodli opustit nejvyšší politiku. Po říjnovém skončení mandátu se bude Korte znovu živit jako překladatel literatury, Laudát bude živnostníkem. S informací přišel deník Právo.

Podle mluvčí TOP 09 Martiny Mackové jejich rozhodnutí „nijak nesouvisí s možným postavením na kandidátce“. Spekuluje se však, že mediálně nevýrazného Laudáta chtěl předseda strany Miroslav Kalousek

upozadit a dát přednost neokoukané a mladší Adamové.

Zatímco Korte si chce odpočinout a svůj konec v politice „vnímá s ulehčením“, Laudát zůstane řadovým členem TOP 09. „Nejde o spor s Miroslavem Kalousem, naše pohledy na kandidátky se ale rozešly,“ řekl Laudát Právu.

Adamovou a Plíška navrhl na druhé a třetí místo kandidátky krajský výbor TOP 09, návrh musí schválit ještě ten celostátní.

„Je velmi pravděpodobné, že se tak stane,“ řekl deníku E15 poslanec a právník Plíšek, svým místem si je jistá i Adamová. Pražskou kandidátku povede čestný předseda Karel Schwarzenberg.

Plíšek pocituje zvýšenou odpovědnost z důvodu vysokého umístění na kandidátce, TOP 09 prý musí

nabídnout tým, který bude disponovat výraznými osobnostmi s kvalitním programem. „V hlavním městě máme cíl vyhrát ve volbách do Poslanecké sněmovny. Na celostátní úrovni je cíl dvouciferný výsledek. Politikou, kterou nabízíme,

„V hlavním městě máme cíl vyhrát ve volbách do Poslanecké sněmovny,“ uvedl Martin Plíšek.

můžeme oslovit adekvátní počet voličů,“ uvedl Plíšek. V letech 2010 a 2013 měla ve sněmovních volbách největší procento hlasů v Praze právě TOP 09.

Stejně ambice jako Plíšek má i Adamová. „Rozhodně cítím vyšší odpovědnost, je to ale také proto, že jsem místopředsedkyně strany. Máme na to dosáhnout dvouciferného výsledku, je to reálné,“ prohlásila.

Laudát, Korte, Adamová i Plíšek jsou členy TOP 09 od jejího založení v roce 2009.

Vesnické bály vypadnou z EET

Příležitostně pořádání plesů nebo dalších kulturních akcí například vesnickými a dobrovolnickými spolky by nemělo podléhat elektronické evidenci tržeb. Finanční správa by ohledně toho měla příští týden zpřesnit metodiku. Na včerejší schůzce se na tom dohodl ministr

financí Andrej Babiš (ANO) a Sdružení místních samospráv (SMS). Babiš takovou činnost vesnických spolků nepovažuje za podnikatelskou činnost.

Starostové především menších obcí si stěžovali, že venkovské spolky musejí i přes svou dobrovolnickou

činnost evidovat tržby při překročení ročního obrátu 175 tisíc korun. Argumentovali, že nynější nastavení systému ohrožuje kulturní akce na vesnicích i existenci spolků jako takových. V delším horizontu hrozil podle SMS zánik až třetiny takových spolků. /čtk/

Krátce

Schvalování klimatické dohody provázají spory

Sněmovna ani na čtvrtý pokus nedokončila úvodní kolo schvalování pařížské klimatické dohody, která je namířena proti globálnímu oteplování. Předmětem sporu byla mimo jiné závaznost a důsledky dohody, která signatáře zavazuje ke snížení emisí skleníkových plynů.

Rychlé železnice mají podporu poslanců

Poslanci napříč parlamentními stranami podpořili výstavbu vysokorychlostní železnice v Česku. Vláda má podle nich plánovat tratě pro rychlost minimálně 300 kilometrů v hodině a uspíšit jejich přípravu. Současný termín zahájení stavby v roce 2035 je podle poslanců nepřijatelný.

Manažery Krajské zdravotní zprostil obžaloby

Ústecký okresní soud včera zprostil obžaloby pětici bývalých a současných manažerů Krajské zdravotní. Státní zastupitelství je vinilo z pletich při veřejné soutěži a z porušování povinností při správě cizího majetku. Soud ale dospěl k názoru, že žalovaný skutek není trestným činem. /čtk/

ČEKÁ NA REKONSTRUKCI

Foto: čtk

PAMÁTKOVĚ CHRÁNĚNOU BUDOVU Komerční banky v pražské ulici Na Příkopě koupil od banky německý investor Commerz Real. Banka, která nyní využívá celou budovu, opustí kancelářské prostory do konce roku 2018, pobočka KB zde ale zůstane. Cena transakce nebyla zveřejněna. Nový vlastník budovu zrekonstruuje.

Piráti: Parkovací zóny jsou složité

Strana Pirátů včera představila svoji ideu, jak v metropoli upravit systém parkovacích zón. Navrhují zrušit stávající zóny a zřídit pouze jednu, která by platila pro celé území města. V rámci zóny by si řidiči mohli kupovat parkovací oprávnění jen pro okolí svého bydliště či svého zaměstnání.

„Jedním z problémů je složitost zón. V Praze 7 vypadají jinak než v Praze 8 a ty zase jinak než v Praze 6,“ řekl Ondřej Profant (Piráti). Pro řidiče je podle něj zbytečně složité také značení zón, kdy mohou být pod značkou další dvě dodatkové tabule. „Podle mých zkušeností jim nikdo nerozumí. Město se má zaměřovat na klienta, tedy řidiče,“ řekl.

Piráti proto zóny nechtějí dělit podle městských částí ani podle barev pro ten který typ zóny, jako je tomu dosud. „Zóny jsou orientovány na městské části. My si myslíme, že je to přežitek

a současné technologie umožňují lepší systém,“ řekl Mikuláš Ferjenčík (Piráti).

Řidiči by si tak mohli koupit parkovací oprávnění pro místa, kam jezdí. Bud' by tak mohli mít oprávnění pouze pro okolí svého bydliště, nebo by si k němu mohli přikoupit i oblast v okolí svého zaměstnání. Ceny by byly dynamické a odvíjely by se od lokality nebo počtu zakoupených oblastí.

Novinkou by mohlo být zapojení SMS. Řidič by nemusel na úřad, ale online by se zaregistroval do systému. V případě, že by si nebyl jist, zda parkuje správně, poslal by svou značku a SMS zprávu by mu přišla odpověď. Středověci a ostatní návštěvníci města by si platili časově omezené stání.

Současně se změnami systému chtějí Piráti podpořit výstavbu zachytných parkovišť P+R a parkovacích domů. /čtk/

Na zájemce o doly OKD čeká pětimiliardová díra

■ Znalecký posudek ocenil hodnotu majetku OKD v případě konkurzu na tři miliardy korun. Náklady na likvidaci dolů by však při okamžitém zastavení těžby činily 8,5 miliardy korun.

Jan Stuchlík

Těžební společnost OKD loni prodělala 1,2 miliardy korun. Vyplývá to z posudku, v němž znalci ze společnosti A Consult Plus ocenili majetek a závazky firmy. Ztráta byla třikrát nižší než v roce 2015. OKD, které je od loňska v insolvenční, má ještě

měsíc, aby našlo investora, který bude ochotný doly dál provozovat a zajistit útlum. Podle informací z trhu měli zájemci své nabídky poslat do Karviné do středy. Dozrály údajně nejméně dvě.

„OKD termín pro odevzdání nabídek oficiálně nezveřejnila. O celém procesu budeme nejdříve informovat věřitele. Platí, že hledání investora pokračuje,“ sdělil mluvčí OKD Ivo Čelechovský.

Premiér a ministr průmyslu Bohuslav Sobotka prohlásil, že pokud se seriózní

soukromý investor nenajde, bude muset vláda zvážit, zda se v řešení situace OKD angažuje. Jenže stát se nejspíš bude muset zapojit

i v okamžiku, kdy se OKD ujmou soukromí investoři. Ti s velkou pravděpodobností nebudou chtít nést sami miliardové náklady na útlum těžby.

Před takovou situací varoval už bývalý ministr průmyslu Jan Mládek. Už v létě stát OKD půjčil 700 milionů korun, z čehož firma podle znaleckého posudku do konce loňského

roku vyčerpala jen 150 milionů korun.

Znalci vyčíslili náklady na útlum dolů v případě, že OKD skončí v konkurzu a přestane těžit, na 8,5 miliardy korun. Jen konzervace dolů, než firma získá všechna povolení pro likvidaci, potrvá dva roky a vyjde na 2,6 miliardy korun. Šachty bude muset udržovat v bezpečném stavu necelých 1200 zaměstnanců. Odstupné horníkům a dalším z propuštěných deseti tisíc zaměstnanců přijde na tři miliardy korun. Vlastní likvidace bude stát 2,2 miliardy korun.

Pokud by se tyto náklady měly hradit jen z rozprodeje majetku OKD, chybělo by 5,5 miliardy korun. Majetek

firmy by se podle znalců dal prodat za tři miliardy korun. Na zajištěné věřitele by z výnosu zbylo jen čtyřicet milionů korun.

Jedinou šanci, že by se pětimiliardová díra zmenšila, představuje situace, kdy se OKD povede dostat alespoň do provozního zisku. Částečně firmě nahraňují rostoucí ceny uhlí, které jsou na dvojnásobku loňského minima a drží se na úrovni konce roku 2014, kdy si OKD ještě dokázalo vydělat alespoň na výplaty horníků.

Náklady na mzdy přitom jsou teď ve srovnání s rokem 2014 o více než miliardu korun ročně nižší. Vedení OKD loni v létě při hlasování o povolení reorganizace uvedlo, že počítá s kladným provozním hospodařením od roku 2018.

Zavírání dolů začne letos. Ztrátový Důl Paskov bude uzavřen na konci března. Na financování jeho likvidace OKD neúspěšně žádalo po státu zhruba tři čtvrtě miliardy korun. [Více E15.cz](http://ViceE15.cz)

Zájem financovat provoz dolů a jejich útlum projeví podle informací z trhu nejméně

dva
investoři.

V obřím tendru na údržbu bodují kraje

■ Krajské firmy šly s nabídkou cen údržby silnic první třídy výrazně dolů. Oproti předpokladům se snížily celkem o osm set milionů korun.

Jan Šindelář

Náklady na údržbu silnic první třídy po příštích osm let budou zhruba o 800 milionů korun nižší, než Ředitelství silnic a dálnic při vypisování miliardové série tendrů předpokládalo. Vyplývá to z cenových nabídek, které má deník E15 k dispozici.

Obálky se otevíraly před několika dny. Celkem firmy na prvních místech požadují za údržbu ve čtrnácti oblastech 6,83 miliardy korun. Výrazně přitom bodují organizace a firmy v majetku krajů, které se soutěže nejvíce obávaly a žádaly po státu přímé zadání. Nyní se ukazuje, že v soutěžích jsou schopné a ochotné jít s cenou výrazně dolů, například na Vysočině

POPRVÉ. Stát soutěží údržbu silnic v takovém rozsahu poprvé. Dvě pilotní soutěže v minulosti proběhly pouze ve dvou krajích.

až na sedmdesát procent předpokladu. Stát tak díky tendrům oproti dosavadní praxi přímých zadání ušetří. Krajské správy a údržby silnic (SÚS) jsou nejlevnější v pěti krajích, v dalších přišly s nejnižší cenou ve sdružení se soukromíky.

Největší sousto v podobě Moravskoslezského kraje

ale zřejmě skončí v rukou konsorcia firem Eurovia, Avesta a Stavby, opravy a údržba silnic, které požaduje 940 milionů. Dvě prvně jmenované společnosti jsou na prvních místech v dalších osmi krajích, ať už spolu či v jiných konsorciích.

Na Liberecku se například spojily s krajskou společ-

ností Silnice Libereckého kraje. Druhým finančně nejnáročnějším regionem jsou jižní Čechy, kde s cenou 614 milionů vede krajská SÚS. Třetí největší zakázku v podobě Ústeckého kraje zřejmě za 600 milionů získá rovněž tamní SÚS.

Vyhlášení vítězů a uzavření smluv však není zcela

jisté. Poslaneckou sněmovnou před několika dny prošla na návrh sociálnědemokratických poslanců novela zákona o pozemních komunikacích, jež má umožnit přímé zadání údržby (bez oprav) státních silnic krajům, potažmo jejich podřízeným firmám. Ministerstvo a kraje si to dokonce slíbily v loňském memorandu. Novela je nyní v Senátu.

Podle ministerstva dopravy by ale bylo přímé zadání v rozporu s evropským právem. Jde totiž o službu, kterou je třeba soutěžit. Ministr dopravy Dan Ťok je proto ochoten sáhnout k přímému zadání jen v případě, že se kraje zavážou platit případné sankce plynoucí z porušení evropského práva. „K tomu se kraje nemají. Máme vysoutěženo, takže to bude zadáno vítězům soutěží,“ uvedl Ťok.

Ředitelství silnic a dálnic vypsal tendry na začátku září, republiku v nich rozdělilo na čtrnáct oblastí odpovídajících krajům, pouze střední Čechy rozpuřilo ve dvě.

BEZ STAROSTÍ. Princip nové služby spočívá v tom, že si zákazník prostřednictvím internetu objedná čištění nebo praní a žehlení. Kurýr si pro prádlo přijede a pak ho klientovi přiveze domů nebo třeba do práce.

Čistírny oděvů se přesouvají na internet

■ O trh za stovky milionů korun se poperou start-upy, které vznikají kolem čištění a žehlení oblečení. V západní Evropě už je to vzkvétající byznys.

Daniel Novák

Podobně jako se před několika lety rozběhl internetový byznys zajišťující dovoz jídel z restaurací, začínají se rodit on-line čistírny a prádelny. V západoevropských metropolích se takové start-upy rozjíždějí přibližně dva roky, za které už stačily přitáhnout pozornost velkého kapitálu.

Služba funguje tak, že si zákazník prostřednictvím internetu objedná čištění nebo praní včetně žehlení. Kurýr si pro prádlo přijede a pak ho zákazníkovi zase

přiveze domů nebo třeba do práce.

„Nabouráváme trh, který vypadá naprosto nedigitálně,“ říká Petr Žibřid, spolujednatel služby Laundryjet.cz, který je současně bankéřem v Equa bank. Není to podle něj masový obor. Potenciál trhu v Praze, která je pro tuto službu územím číslo jedna, ovšem odhaduje na stovky milionů korun ročně.

O svůj podíl na trhu se hlásí také projekt wehteironing.cz, jehož spoluvlastníkem je podnikatel Jan Kmoch. Ten dosud působil kolem pořádání kulturních a společenských akcí. „Model máme otestovaný a vyladěný. Teď se těšíme, že se opřeme do větších objemů. Budeme investovat do dal-

ších aut, strojů a v plánu máme vstoupit i do zahraničí,“ sdělil Kmoch.

Také konkurence z Laundry Jet už řeší expanzi do ciziny. „Realisticky se díváme na rozšíření do střední

Laundrapp, britský lídr trhu on-line čištění, působí ve stovce měst a loni od investorů získal

5

milionů liber na svůj rozvoj.

a východní Evropy,“ doplnil Žibřid.

Jedním z lídrů sektoru v zahraničí je britský start-up nazvaný Laundrapp, který působí již ve stovce měst. Firma jen loni získala od investorů na další rozvoj pět milionů liber.

Investorům se obor začíná líbit i v Česku. „Aktivně jsme je nevyhledávali, ale právě v poslední době nás sami začínají oslovovat. Chceme se rozvíjet dál, takže se vstupu kapitálu nebráníme,“ uzavřel Kmoch z We Hate Ironing.

České náramky proti depresím míří do Německa

Adéla Čabanová

Třicet milionů lidí v Evropě se léčí s bipolárními afektivními duševními poruchami, jako je maniodepresivní psychóza. Na ně se zaměřil český start-up Mindpax.

Vyvinul nenápadný náramek, který odesílá přes mobil nebo základnu se SIM kartou informace o pohybu pacienta a jeho spánku. Lze podle nich zjistit, že se zhoršuje stav nemocného. V datovém centru se pak shromážděné informace vyhodnocují a zasílají zdravotníkům.

Mindpax chce ještě letos podat v Německu žádost o patent na algoritmus, který z dílčích naměřených hodnot vytváří souhrnný index. Jakmile se tento ukazatel dostane do červených hodnot, upozorní zdravotníky, aby si pacienta objednali a zavčas upravili léčbu.

Pacient tak získá jistotu, že je pod dohledem, než zase za půl roku půjde na pravidelnou návštěvu lékaře. Pro

zdravotnictví by to mělo znamenat úspory nákladů na péči v nemocnicích. Právě proto má výrobek předpoklady stát se běžnou součástí zdravotní péče hrazené zdravotními pojišťovnami.

Mindpax potřebuje peníze na dotažení výzkumu a také někoho, kdo mu pomůže najít správné místo na trhu v Německu, Británii a Spojených státech. Tam všude už start-up rozjednal dílčí komerční spolupráce a s akademickými pracovišti výzkumné projekty. „Budeme potřebovat dalšího investora a chceme, aby nám přinesl nejen peníze, ale i širší znalost našeho byznysu,“ uvedl lídr Mindpaxu Pavel Nevický.

Mindpax loni uspěl v pražském kole soutěže start-upů Seedstars. Letos je jedním z deseti finalistů evropského regionálního kola soutěže Startup World Cup. Na český trh zatím Nevický nemyslí. Ví, že přesvědčit české zdravotní pojišťovny je hodně náročné.

Více E15.cz

Krátce

O licenci k poskytování úvěrů žádá 108 subjektů

Česká národní banka dostala 108 žádostí o povolení k činnosti nebankovního poskytovatele spotřebitelského úvěru, 353 žádostí o samostatného zprostředkovatele a šestnáct žádostí o akreditaci. Do 1. března musely všechny firmy, které chtějí úvěry poskytovat či zprostředkovávat, požádat o licenci ČNB.

O2 uvolní sport pro běžný televizní příjem

Operátor O2 začne v neděli provozovat sportovní kanál O2 TV Free určený pro pozemní televizní vysílání. Divákům nabídne sportovní obsah kanálů O2 Sport, které se šíří prostřednictvím internetové televize O2 TV.

A123 Systems vyrábí baterie do elektromobilů

Společnost A123 Systems z USA otevřela v průmyslové zóně v Ostravě-Hrabové výrobu startovacích lithium-iontových baterií do elektromobilů. Vložila do ní 334 milionů korun, což je podle agentury CzechInvest největší investice loni zprostředkovaná do Moravskoslezského kraje.

Wüstenrot zvýšil zisk o devatenáct procent

Skupině Wüstenrot, jež nabízí stavební spoření a hypoteční úvěry, loni v Česku stoupl meziročně čistý zisk o devatenáct procent na 405 milionů korun. Aktiva vzrostla o čtyři procenta na 67,5 miliardy korun. /čtk/

Více E15.cz

Brexit stál Deutsche Telekom dvě miliardy eur

■ Takřka vše, co německá firma na prodeji mobilního operátora EE do British Telecom vydělala, musela odepsat. Podepsal se na tom i pád libry po referendu o brexitu.

Jan Stuchlík

Referendum o vystoupení Velké Británie z EU stálo německou telekomunikační skupinu Deutsche Telekom 2,2 miliardy eur. Tolik musela loni odepsat z hodnoty 12 procent akcií, které vlastní v britském operátorovi British Telecom. Navzdory růstu tržeb i provozního zisku tak německá skupina

Výsledky Deutsche Telekom (v tisících eur)

Rok	Tržby	Čistý zisk
2012	58 169	-5353
2013	60 132	930
2014	62 658	2924
2015	69 228	3254
2016	73 095	2675

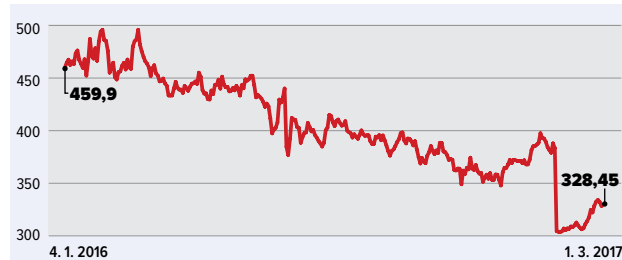
Pramen Deutsche Telekom

ohlásila kvůli britské anabázi pokles čistého zisku o 17,8 procenta na 2,7 miliardy eur. Tím ale britské ztráty nejspíš neskončí.

Němci se k akciím BT dostali na začátku loňského roku. Spolu s francouzským operátorem Orange tehdy prodali Britům největšího tamního mobilního operátora EE. Francouzi si nechali větší část z celkové kupní ceny 12,5 miliardy eur vyplátit v hotovosti, Němci dostali vedle menšího balíku hotovosti dvanáctiprocentní podíl v British Telecom. Jenže v červnu britští občané rozhodli o odchodu země z EU a kurz libry vůči euru se prudce propadl. K tomu ještě cena akcií BT na burze klesla ze 465 na 365 liber. Celkovou ztrátu hodnoty svého podílu nyní Deutsche Telekom ocenil na zmíněné 2,2 miliardy eur. Zmizel tak téměř celý zisk 2,5 miliardy eur, který loni Němci z prodeje EE vykázali.

Koncernu se přitom v roce 2016 dařilo. „Splnili jsme sliby. Základem silného růstu jsou vysoké investice do našich sítí,“ komentoval výsledky šéf firmy Tim Höttges. Tržby vzrostly ze 69,2 na 73 miliard eur. Upravený

Ceny akcií British Telecom (v britských librách)

Pramen Yahoo! Finance

provozní zisk nabobtnal z 19,9 na více než 21,4 miliardy eur. Tahounem byla rychle rostoucí americká dcera T-Mobile US, jejíž tržby se díky osmi milionům nových zákazníků loni zvedly o 28,7 procenta.

Letos by mohl operátor v odepisování britského podílu dál pokračovat. Na začátku roku se provalil účetní skandál italské dcery BT. Ta falšovala údaje o obratu, prodejích i zisku. I když se italský byznys podílil na zisku BT jen jedním procentem, poslali investoři v lednu akcie BT během jednoho dne o pětinu dolů. Zatím vedení Deutsche Telekom věří, že i letos bude firma pokračovat v růstu. Zvednout by se měly tržby, provozní zisk, manažeři odhadují na

22,2 miliardy eur. Polepšit by si měli i akcionáři, kteří by letos měli inkasovat 60 centů. Loni dostali ze zisku 55 centů na akcii.

T-Mobile v Česku vydělal 11 miliard

Společnosti T-Mobile loni vzrostl provozní zisk na 11,03 miliardy korun. Celkové tržby ale klesly o 2,2 procenta na 26,47 miliardy korun. Příjmy z mobilních služeb stouply o 0,6 procenta na 18,34 miliardy. Počet mobilních zákazníků se zvýšil na 6,05 milionu. Průměrná měsíční útrata na zákazníka (ARPU) v mobilních službách vzrostla o jednu korunu na 254 korun.

UniCredit zvýšil kapitál

Italské bance UniCredit se podařilo zalepit díru v kapitálu o velikosti třináct miliard eur, kterou ústav přijde vyčistění jeho bilance od špatných úvěrů. Kapitál do ní během sedmi týdnů nalili akcionáři. UC tak nenásledoval osud méně úspěšného rivala Monte Dei Paschi di Siena, která se kvůli ztrátě důvěry investorů obrátila pro pomoc na stát. Banka se kvůli odpisům nespálených půjček dostala pod úroveň minimálního objemu kapitálu, který bankám nařizuje ECB.

Pro italskou skupinu to nebylo nic nového. Od finanční krize v roce 2008 do loňského roku přišla banka za investory už třikrát a získala tak 14,5 miliardy eur. I tak ale patřila ke kapitálově nejhůře vybaveným italským bankám. UC je jedinou italskou globálně systémove důležitou bankou. Banka chce v rámci plánu na zlepšení hospodaření uzavřít přes 900 poboček a propustit 14 tisíc lidí. Vysoký objem nespálených úvěrů v italském bankovním sektoru je pozůstatkem finanční krize z let 2008 a 2009.

Hodnota špatných úvěrů v Itálii dosahuje zhruba 356 miliard eur, což odpovídá asi třetině jejich celkového objemu v eurozóně. /buk/

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 2. 3. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	19,525
Čína	1	3,733
Dánsko	1	3,635
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,641
Japonsko	100	22,474
Kanada	1	19,206
Maďarsko	100	8,763
Norsko	1	3,042
Polsko	1	6,292
Rusko	100	43,807
Švédsko	1	2,838
Švýcarsko	1	25,368
Turecko	1	6,938
USA	1	25,695
Velká Británie	1	31,578

Akcie na pražské burze

2. 3. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	75,50	4,86 %
ČEZ	457,90	-0,02 %
Erste Bank	777,50	0,71 %
Fortuna	100,00	0,00 %
Kofola	400,00	-1,23 %
KB	950,50	1,55 %
Moneta	86,60	-0,35 %
O2 CR	270,00	-0,92 %
Pegas	846,00	1,80 %
Philip Mor. ČR	13 479,00	0,08 %
TMR	675,00	-1,46 %
Unipetrol	217,50	1,92 %
VIG	628,90	0,48 %
Celkový objem (v tisících korun)	770 470	

Krátce

Henkel chce koupit Darex za miliardu dolarů

Německý výrobce spotřebního zboží Henkel nabídl za výrobce tmelů a nátěrů Darex Packaging Technologies 1,05 miliardy dolarů. Akvizice posílí divizi lepidel Henkelu. Dohoda by mohla být dokončena v polovině letošního roku. Schválit ji ještě musejí antimonopolní úřady.

SolarCity loni propustil pětinu zaměstnanců

Výrobce solárních panelů SolarCity, kterého loni koupila automobilka Tesla, se snaží udržet si hotovost. Firma proto za uplynulý rok propustila zhruba pětinu svých pracovníků. Propouštění ovlivnilo zaměstnance v provozu, instalaci, výrobě, prodeji a marketingu.

Inflace v eurozóně byla na rekordu

Meziroční tempo růstu spotřebitelských cen v eurozóně v únoru zrychlilo na dvě procenta. Inflace se tak dostala na nejvyšší úroveň za téměř čtyři roky. Vyplývá to z prvního rychlého odhadu Eurostatu. /čtk/

NA ČAS. Jedno z časoměřičských stanovišť OMEGA při ZOH v Soči 2014.

Olympiáda v Koreji se spolehne na cloud

■ Pořadatelé budou díky novým technologiím rozesílat výsledky klání v reálném čase, s maximální prodlevou 0,3 sekundy.

Michal Tomeš

Zimní olympijské hry, jež se budou konat v jihokorejském Pchjongčchangu, potěší sportovní fanoušky již za jedenáct měsíců. Již nyní však vrcholí přípravy nejen sportovišť, ale především veškerého zázemí. Čím dál tím větší roli v organizaci her pak hrají informační technologie, pro které bude olympiáda v Koreji znamenat malou revoluci. Poprvé v historii totiž budou

veškeré aplikace provozovány cloudově, tedy vzdáleně za pomoci internetu.

Za implementací cloudových služeb do olympijského procesu stojí francouzsko-německá technologická společnost Atos, která se na organizaci her podílí už několik let. V minulosti však budování zázemí znamenalo značné komplikace s vytvářením infrastruktury i vyšší finanční náklady. Například během olympiády v Rio na informační technologie dohlíželo čtyři a půl tisíce lidí plus dalších pět set v Evropě.

Během loňské olympiády však společnost provozovala v místě konání sportovního svátku jen 250 serverů, o čtyři roky dříve během her v Londýně jich byl čtyř-

násobek. A to právě díky cloudovým službám, které se v Brazílii začaly poprvé používat v širší míře. A to například v registračním systému pro dobrovolníky, kterých ve městě působilo 70 tisíc.

Jedním z hlavních prvků, který budou cloudové služby poskytovat, je takzvaný Olympic Diffusion System. Ten poskytuje rozesílání výsledků klání v reálném čase, s maximální prodlevou 0,3 sekundy. „Jsme odhodláni uspořádat v roce 2018 zimní olympijské hry, které budou využívat digitální technologie v největším rozsahu v historii,“ uvedl Hee-beom Lee, předseda organizačního výboru olympijských her v Pchjongčchangu.

Vice E15.cz

Akcie Snapu budí naděje i obavy

Jan Vávra

Včera začalo obchodování s akcemi tvůrce aplikace Snapchat, jde o největší úpis akcií technologické firmy v USA od emise Facebooku v roce 2012. Ten byl ale tehdy na rozdíl od Snapchatu v zisku, rok předtím vydělal miliardu dolarů. Cena akcií Snapu začínala na 17 dolarech, jejich prodej má společnost vynést 3,4 miliardy dolarů (asi 87 miliard korun).

Snap zároveň představuje největší IPO za poslední tři roky, což ze šéfa společnosti a jejího spoluzakladatele Evana Spiegelera činí vůbec nejmladšího dolarového miliardáře současnosti. Pod-

mínky, jež Snap investorům nastavil, ale ještě prověřit poradní těleso americké Komise pro cenné papíry a burzy. Nákup akcií Snapu totiž nezaručuje hlasovací práva. Podle agentury Reuters proto instituce přezkoumá, jak to ovlivní transparentnost firmy a uveřejňování informací o vnitřních procesech či odměnách vedení.

Nejde ale o jedinou oblast, kde tento úpis akcií budí kontroverze. Mnozí analytici totiž zpochybňují samotnou ekonomickou hodnotu firmy. Ta totiž v loňském roce skončila v čisté ztrátě 515 milionů dolarů a do té doby raketový růst počtu uživatelů zpomalil.

Vice E15.cz

Výsledky

Sberbank

Největší ruská banka loni hospodařila s čistým ziskem 541,9 miliardy rublů (237,6 miliardy korun), což je pro ni nový rekord. Ústav uvedl, že celkové příjmy se mu zvýšily o 18,7 procenta na 1,7 bilionu rublů (746 miliard korun).

Aeroflot

Největší ruská letecká společnost se po třech letech vymanila ze ztrát. Její čistý zisk loni dosáhl 38,8 miliardy rublů (17 miliard korun), zatímco o rok dříve měl podnik ztrátu 6,5 miliardy rublů. Ke zlepšení hospodaření přispěl růst počtu cestujících a příznivý vývoj směnných kurzů.

AB InBev

Největšímu světovému pivovaru Anheuser-Busch InBev klesl ve čtvrtém čtvrtletí čistý zisk na 400 milionů dolarů z 2,29 miliardy dolarů před rokem. Firma pocítuje dopady prudkého poklesu prodeje piva v Brazílii, což je pro ni druhý největší trh. /čtk/

ROMAN HUBNÍK

Spot MAGAZÍN

ROZHOVOR S PLZEŇSKÝM
KAPITÁNEM NEJENOM
O TOM, PROČ NESNÁŠÍ
LAJDÁCTVÍ

Už dnes
v deníku
Sport

TITUL bude náš!

Osada Maale Adumim touží po anexi Izraelem

■ V osadách na Západním břehu Jordánu žije na 400 tisíc Izraelců.

Starosta třetí největší židovské osady na okupovaném Západním břehu Jordánu Maale Adumim vede kampaň za anexi své osady, která je domovem 38 tisíc lidí. V neděli by o jeho požadavku měl hlasovat ministerský legislativní výbor.

Maale Adumim leží na východním okraji Jeruzaléma a rovněž předchozí vlády počítaly s tím, že v rámci izraelsko-palestinských jednání se docílí připojení velkých osad k Izraeli

za územní výměnu. Starosta Benny Kašriel, který stojí v čele radnice Maale Adumim od roku 1992, se snaží prosadit anexi už mnoho let. Pokud ministři o tomto kroku v neděli hlasovat nebudou, budou muset vysvětlit, proč tak neučinili.

„Je čas učinit z Maale Adumim legální součást Izraele. Má stejná práva jako Tel Aviv. Naši lidé plní své povinnosti vůči Státu Izrael. Naše děti slouží v armádě, platíme městskou daň a potřebujeme stejná práva, jaká má Tel Aviv,“ sdělil včera starosta osady lidem shromážděným před nákupním střediskem.

Tlak na anexi osady se stupňuje v době, kdy vláda musela nechat vystěhovat

ilegálně postavenou osadu Amona a tento týden také devět domů v osadě Ofra, jak to nařídil soud.

Netanjahu sám povzbudil osadníky, když ještě před odjezdem do Washingtonu v únoru povolil výstavbu nových 5500 bytů v osadách na Západním břehu. Občanům Amony slíbil, že pro ně povolí výstavbu nové osady. Prezident USA Donald Trump však Netanjahu požádal, aby se v otázce osad držel zpátky.

Na palestinském Západním břehu žije v osadách kolem 400 tisíc Izraelců. Palestinci osady považují za hlavní překážku mírového řešení izraelsko-palestinského sporu. /čtk/

V POUŠTI. Maale Adumim, třetí největší židovská osada na Západním břehu Jordánu.

Le Penová přišla o imunitu

■ Ve Francii má další prezidentský kandidát potíže se zákonem.

Evropský parlament zrušil poslaneckou imunitu šéfce francouzské krajní pravice Marine Le Penové, jednomu z favoritů voleb francouzského prezidenta. Vyhověl tak francouzské justici, která Le Penové vyčítá, že na Twitteru zveřejnila násilná videa IS. Zrušení imunity

se týká jen tohoto případu, nikoli podezření z neoprávněného získávání peněz EP pro její Národní frontu (FN). Neočekává se, že by některá z těchto afér poškodila kandidátku u jejich voličů.

Le Penová je ve Francii vyšetřována kvůli podezření, že v prosinci 2015 zveřejnila záběry s krutým obsahem, mimo jiné vraždou amerického novináře Jamese Foleyho, jemuž islamisté uřízli hlavu. Zrušení

imunity umožní Le Penovou případně obvinít a trestně stíhat. Šéfce FN by hrozily až tři roky vězení.

Le Penová není z kandidátů na prezidenta jediná, kdo má potíže se zákonem. Uchazeč umírněné pravice François Fillon čelí stíhání pro údajné obohacování rodiny z veřejných prostředků a na rozdíl od Le Penové se mu dávají jen malé šance na postup do závěrečného duelu. /čtk/

PŘÍMOČÁŘE. Politické projevy na Popeleční středu mají v Německu dlouholetou tradici. Politici při nich často v pivních stanech před stovkami posluchačů hovoří v bouřlivé atmosféře výrazně přímočařeji než při jiných příležitostech. Stejně tak Merkelová.

Kancléřka se ozvala

Chut' a připravenost utkat se znovu o post v čele vlády dala jasně najevo německá kancléřka Angela Merkelová ve svém bojovném projevu ve městě Demmin na severovýchodě Německa. Jako by reagovala na sílící hlasy části médií i spolustraníků z CDU, kteří dosavadní letošní kancléřčina vystoupení hodnotili jako unavená a nevýrazná.

„My, přátelé a členové Křesťansko-demokratické unie jsme společně s CSU v posledních letech ukázali, že jsme připraveni utvářet budoucnost naší země,“ řekla Merkelová na Popeleční středu večer mnoha stovkám slavnostně nalažených posluchačů. „Chceme – a je to pro nás samozřejmě – sloužit naší zemi,“ prohlásila dvašedesátiletá politička, jež kabinet vede už téměř dvanáct let.

Merkelová s unií CDU/CSU byla donedávna považována za jasnou favoritku zářijových

vých voleb. Po oznámení kandidatury sociálního demokrata Martina Schulze na kancléře se ale na ně v průzkumech dotáhla SPD.

I proto se šéfka německé vlády v projevu vůči SPD vymezila. Jednak označila sociální demokracii za jednu z partají, které hledí hlavně na to, jak peníze ze státního rozpočtu vydávat, a méně už na to, jak jej naplnit. A druhý zásadní rozdíl Merkelová vidí v orientaci stran. Sociální demokracie je podle ní zaměřena do minulosti. Narážela na to, že Schulz chce zmírnit program zvaný Agenda 2010, který omezil některé sociální dávky, ale pomohl také výrazně oživit německé hospodářství a pracovní trh. Agenda 2010 přijala koaliční vláda sociální demokracie a Zelených v letech 2003 až 2005. „Jsou chyceni stále více v minulosti,“ poznamenala šéfka CDU na adresu sociálních demokratů. /čtk/

Mubarak je nevinen

Nejvyšší egyptský odvolací soud v Káhiře pravomocně zprostil bývalého prezidenta Husního Mubaraka obvinění z odpovědnosti za střelbu do demonstrantů v roce 2011. Při masových protivládních protestech tehdy zemřely stovky lidí. Tehdejší revolta v rámci takzvaného arabské-

ho jara ukončila Mubarakovu třicetiletou vládu v zemi.

„Soud shledal obžalovaného neviným,“ řekl včera soudce po celodenním jednání. Proti verdiktu se již nelze odvolat ani v civilním řízení. Už dříve byl ale exprezident shledán vinným ze zpronevěry. /čtk/

Američané zvažují i úder na KLDR

Připravovaná strategie USA vůči Severní Koreji připouští možnost vojenského úderu nebo změny režimu v zájmu odstranění hrozby jaderného útoku. Napsal to ve středu list The Wall Street Journal s odvoláním na interní analýzu Bílého domu. Američtí činitelé o možném vojenském řešení severokorejské hrozby diskutovali také se spojenci USA.

Při únorovém setkání s japonským premiérem Šinzó Abem šéf Bílého domu Donald Trump několikrát řekl, že ve vztahu ke KLDR jsou „všechny možnosti otevřené“. Japonci prý pochopili, že součástí těchto možností je i americký vojenský úder na severokorejské cíle.

Japonsko a Jižní Korea však mají z radikálního posunu americké politiky

vůči KLDR obavy, konstatoval The Wall Street Journal. Když Severní Korea v letošním roce ohlásila přípravu testů mezikontinentální rakety, Trump na Twitteru napsal, že „to se nestane“.

Přede dvěma týdny svolala náměstkyně bezpečnostního poradce Bílého domu Kathleen McFarlandová poradu, na níž požádala spolupracovníky, aby předložili návrhy na postup vůči KLDR – od možnosti uznat tento stát jako jadernou mocnost až po vojenskou akci proti Pchjongjangu. Rejstřík možností obdržela McFarlandová minulý úterý. Návrhy jsou nyní podrobovány analýze, než budou předány prezidentovi k posouzení, uvedl americký list. /čtk, msc/

Více E15.cz

O VLÁDĚ V BELFASTU

Foto Reuters

V SEVERNÍM IRSKU včera proběhly předčasné volby nového regionálního parlamentu, které vyvolal lednový rozpad vládní koalice. Hlasování podle všeho neukončí krizi v této britské provincii, i kvůli brexitu panují obavy z další eskalace napětí mezi místními probritskými protestanty a katolickými separatisty. Výsledky voleb budou vyhlášeny dnes odpoledne.

Krátce

V4: Státy v Evropské unii si musejí být rovné

Společné stanovisko k budoucnosti EU schválili ve Varšavě premiéři čtyř zemí visegrádské skupiny. „Pro nás je velmi důležité, aby reformy EU byly založené na rovnosti zájmů všech členských států,“ zdůraznila hostitelka, polská premiérka Beata Szydlová. Prohlášení předloží šéfové vlád skupiny V4 na unijním summitu koncem března v Římě.

Švédci obnovují povinnou vojenskou službu

Švédsko znovu zavede všeobecnou brannou povinnost, která byla v zemi zrušena v roce 2010. Rozhodla o tom švédská vláda. Důvodem je nedostatečný zájem dobrovolníků o službu v armádě a také větší nejistota ohledně bezpečnostní situace země, mimo jiné kvůli vojenským aktivitám Ruska. /čtk/

266931/74

INZERCE

NOVÝ
MAGAZÍN

E15
PREMIUM

PRÁVĚ
V PRODEJI

JAK
PŘEŽIJÍ
ČESKÉ PENÍZE
V INTERNETOVÉ
DOBĚ?

OBJEDNÁVEJTE
I PŘES
SMS!

POŠLETE SMS NA ČÍSLO 902 11 VE TVARU:
FINTECH JMÉNO PŘÍJMENÍ ADRESA MĚSTO PSČ

Cena každé přijaté SMS je 99 Kč vč. DPH (zahrnuje poštovné i balné). Provozuje CN INVEST, a. s., infolinka 296 363 199 ve všední dny 8–16 hod., mobil@cninvest.cz, www.platmobilem.cz.

Cenzura v Číně existuje. Ale ne jako za éry Sovětského svazu

■ Dnešní Čínu nelze jednoduše charakterizovat. „Co v jedné větě řeknete, můžete ve druhé popřít a pořád budete mít pravdu,“ říká **sinoložka a překladatelka Zuzana Li**, jejíž překlad románu **Čtyři knihy** byl nominován na cenu **Magnesia litera** a kterou za její práci ocenila také čínská vláda. Radost z čínské ceny kalily obavy, aby najednou nebyla v Česku považována za pátou kolonu čínské kulturní diplomacie. „Pak jsem si ale řekla, že **moje svědomí je čisté**. Udržuji si nezávislost,“ dodává Li.

Jan Stuchlík

ES V nakladatelství

Verzone jste založila edici Xin, která se specializuje na současné čínské autory. Podle čeho si je vybíráte? Chceme, aby čeští čtenáři mohli poznat skutečnou Čínu prostřednictvím příběhů, které si Číňané sami o sobě vyprávějí. Každý z autorů má jiný styl, zabývá se jinými tématy a píše o jiném období. Jejich díla jsou nadčasová. I za deset či padesát let bude mít smysl je číst. Nejsou to jen příběhy, aby si u nich čtenáři odpočinuli a vyčistili si hlavu.

ES Jak váš výběr odpovídá tomu, co Číňané dnes čtou? Bezpochyby Číňané tyto knihy čtou. Na druhou stranu kdybychom se řídili pouze žebříčky prodejnosti, tak bychom překládali populární literaturu, sci-fi, ženské romány. To mi nepřipadá pro Čechy zajímavé. Takových knih máme dost. Proto vybíráme čínské moderní klasiky, spisovatelské osobnosti. Tak jako v Číně spíše překládají Hrabala, Kunderu či Haška.

ES Je těžké získat práva na překlad jejich knih? Není. Číňané jsou rádi překládání a samotní spisova-

telé udělají všechno pro to, aby jejich knihy v zahraničí vycházely. Problém je v tom, že už si zvykli na mezinárodní ceny. Musíme občas jejich agenty, kteří sídlí v Americe, Hongkongu nebo v Londýně, složitě přesvědčovat, že nás

❗ Číňané jsou rádi překládání a samotní spisovatelé udělají všechno pro to, aby jejich knihy v zahraničí vycházely. Problém je v tom, že už si zvykli na mezinárodní ceny.

trh je malý, že čínská současná literatura není úplný hit, že neprodáme deset tisíc výtisků, že nemůžeme zaplatit částku, jakou by si představovali.

ES Slyší na takové argumenty? Někdy ano. Ale už se nám stalo, že agent nechtěl sle-

vit, takže jsme se museli jednoho překladu vzdát.

ES O Číně se v posledních letech v Česku hodně mluví. Jak se to projevilo na zájmu o knihy čínských autorů?

Zájem jsme zaznamenali v roce 2013, kdy Jen Lien-kche přijel do Prahy. Vydali jsme tehdy jeho román Čtyři knihy, který byl nominován na cenu Magnesia litera, což možná také udělalo reklamu. Za poslední dva roky šel ale zájem spíše dolů. Mysleli jsme si, že když je téma Číny hodně medializováno, tak se budou lidé chtít na něj podívat i z jiného pohledu, nejen z toho černobílého politického. Ale zdá se, že to tak nefunguje.

ES Dva čínští autoři dostali Nobelovu cenu za literaturu. Jakou to mělo v Číně váhu?

Na cenu pro Kao Sing-tiena v roce 2000 se Číňané obecně dívali spíše jako na trucpodnik Západu, podobně jako na Nobelovu cenu za mír pro Liou Siao-poa. Podle nich je Kao disident, a když mu Západ udělí Nobelovu cenu,

tak je to ideologicky podmíněná cena a nevyplývá ze skutečných literárních kvalit. Spisovatelé a intelektuálové si ale obou těchto mužů váží a uznávají je.

EB U druhého nobelisty z roku 2012, Mo Jena, byl čínský pohled jiný?

Nobelova cena pro Mo Jena byla vnímána jako velké zado- stučnění pro čínskou literaturu. Brali to tak, že Západ je konečně ochoten číst čínské spisovatele neideologickým pohledem. A je ochoten uznat, že Mo Jen je dobrý spisovatel, přestože je ve Svazu čínských spisovatelů a je v oficiálních státních strukturách.

V Číně se po Nobelovce roz- trhl pytel s dalšími čínskými vydáními jeho knih, takže na tom určité vydělali nakladatelé. Mo Jena samotného to asi spíše poškodilo, protože musel veřejně vystupovat a plnit další oficiální povinnosti. Od roku 2012 žádný román nevydal.

EB Musejí být spisovatelé v Číně členem Svazu čínských spisovatelů?

Nemusejí, ale třeba Mo Jen chce. Většina spisovatelů jeho generace se narodila na venkově v době hladomoru nebo v té době byli malými dětmi. Potom jako mladí zažili kulturní revoluci. Po jejím skončení měli možnost vstoupit do armády, jako to udělal Jen Lien-kche nebo Mo Jen. Kluci, kteří předtím znali jen bídu, hlad a šilenství lidových mas, najednou dostali příležitost psát.

Nejdříve psali proslovy nebo povídky z armádního prostředí. Ti nejlepší víc a víc tvořili po svém. Jak se rozvojovala doba, byli čím dál odvážnější. Pak přišel rok 1989, s nímž se muse- li nějak vyrovnat. Někdo přestal na určitou dobu psát. Někdo naopak napsal velmi kritické dílo, v němž čínský aparát karikoval. Teď jsou úspěšní a je na každém, jak moc budou dělat, co po nich státní aparát chce.

EB Pomáhá jim členství ve svazu při vydávání knih? Teď už ne. Dříve kdo nebyl členem svazu, nevydával. Teď může knihu vydat kdokoli, pokud najde nakladatele. Do svazu spisovatelů můžete vstoupit, když už jste něco napsal a máte něco za sebou. Když vás přijmou, dostáváte plat. Tím máte

pokryté základní životní potřeby a můžete se věnovat tvorbě. Členové jsou vlastně státní zaměstnanci.

EB Jak velké je riziko, že stát nějakou knihu zakáže?

Před vydáním kniha zaká- zána nebude. Maximálně se stane, že napíšete knihu a nakladatel ji nevydá, jak se stalo třeba Jen Lien-kcheovi s jeho čtyřmi knihami i s posledním románem Vyhasnutí slunce. Kniha může být zakázána po vydání, například když úřadům přijde od čtenářů hodně udání, kteří jsou pobouření otevřenými sexuálními scénami, nebo že román je příliš dekadentní, škodlivý.

Od nástupu prezidenta Si Ťin-pchinga ale ještě žádná kniha zakázána nebyla. Samotní spisovatelé, s nimiž jsem v kontaktu, přiznávají, že v Číně je cenzura, ale nelze si ji představit jako za éry Sovětského svazu.

EB Vystudovala jste sinologii, překládáte čínské knihy. Můžete o sobě říci, že rozumíte Číně?

Ne. Čím více do ní pronikáte, tím více zjišťujete, jak je to složitý mechanismus. Cokoliv o Číně řeknete, můžete v další větě popřít, a pořád budete mít pravdu. Když ale poznáte, jak nepředvídatelná tato země je, začnete více chápat Číňany, proč se chovají tak, jak se chovají. Proč se společnost utvořila tak, jak se utvořila. Proč se nemůžete spolehnout na něco, co vypadá jako jistota. A někdy zase vyjde něco, co je naprosto nepředstavi-

!! Současná čínština není příliš složitý jazyk. Jediná velká nevýhoda je, že stále máme malou zkušenost s čínským světem. A ne všechna vyjádření jsou obsažena v jazyce, někdy musíte umět číst mezi řádky.

telné, že by se mohlo povést. Platí to i o literatuře. Proto si velmi vážím spisovatelů, kteří odvážně otevírají téma, o nichž byste neřekl, že se mohou odvážit napsat.

EB Jako první česká překladatelka jste dostala nejvyšší čínské státní ocenění v oblasti překladu. Nebála jste se, jak to bude v Česku přijato?

Měla jsem velkou radost, překladatelům se málokdy dostane veřejného uznání. Ale měla jsem i obavy, abych najednou nebyla v Česku považována za nějakou pátou kolonu čínské kulturní diplomacie. Pak jsem si ale řekla, že moje svědomí je čisté. Udržuji si nezávislost.

EB Předhazoval vám někdo, že vám cenu udělil úřad, který je v Číně odpovědný za cenzuru?

Ptají se mě na to všichni. Obec překladatelů mi ve svém newsletteru poblahopřála k získání ceny

a popřála, aby získání této ceny neovlivnilo náš budoucí výběr autorů a knih. A abychom nadále upozorňovali na nedostatečnou svobodu slova v Číně.

EB Je to váš záměr?

Mým záměrem je hlavně překládat kvalitní čínská díla, která mají co dát českému čtenáři, aby mohl Číně porozumět v širších souvislostech a nezůstával jen u hesel. Problém je v tom, že česká diskuze o Číně je hrozně vyhrocená. Ne že by v Číně ideologie nehrála svou roli, ale je třeba se otevřeně dívat i dál, abychom se mohli v poznání Číny někam posunout. O to mi jde především.

EB Jak složité je překládat z čínštiny?

Současná čínština není příliš složitý jazyk. Jediná velká nevýhoda je, že Čína je pro nás stále dost velkou neznámou, stále máme malou zkušenost s čínským světem. A ne všechna vyjádření jsou obsažena v jazyce, někdy musíte umět číst mezi řádky.

EB Takže při překladu hledáte, co chtěl autor vlastně říci?

To dělá každý překladatel. Rozdíl je v tom, že čím jste kulturně blíží, tím více se jazyky ovlivňují. Takže máte v češtině podobné fráze nebo se jazykově vyjadřujete podobně. My musíme hledat někdy úplně jiný způsob vyjádření, protože kdybychom přeložili jen slova, jak běží za sebou, tak by Čech nepochopil, co autor říká. Na druhou stranu takových

složitých případů se nevy- skytuje moc.

EB Narážíte na věci, které jsou do češtiny nepřeložitelné?

Jazyk se dá přeložit. Nepřeložitelné je ale někdy to, co má text ve čtenáři vyvolat. Ať už jde o humor nebo o odkazy a významy, které jsou kulturně a společensky podmíněné. Když máte popis situace, kde se hlavní postava zakousne do šťavnatého kuřátka, český čtenář ví přesně, jak chutná takové šťavnaté kuřátko a v mozku se mu to vybaví. Kdežto když se postava s chutí zakousne do knedlíčku pao-c', tak i kdyby byl sebevíc šťavnatý, český čtenář nebude mít stejnou emocionální reakci jako na kuřátko. Protože kolik z nich jedlo pao-c'?

EB V knize Manželky a konkubíny jste přeložila některá ženská jména. Vystupují tam Lotos, Obláčka, Korál. Ale jiná jména zůstala původní. Podle čeho se rozhodujete, jestli čínské jméno přeložit?

Dříve jsem vlastní jména spíše nepřekládala. Dostávaly se ale ke mně reakce, že čtenáři si pak postavu nejsou schopni zapamatovat. U Manželek a konkubín jsem schválně přeložila jen tři jména ze čtyř manželek. Rozhoduji se podle toho, co si myslím, že byl záměr autora při pojmenování postav. Jestli má jméno postavu nějak charakterizovat. Pak záleží na tom, jestli je snadno převoditelné nějakým vtipným nebo nepříliš složitým způsobem do češtiny.

Zuzana Li (41)

Moderní čínskou literaturu studovala na Pekingské univerzitě. Román Čtyři knihy od Jen Lien-kcheho v jejím převodu získal nominaci na Magnesii Literu 2014 za překladové dílo. V roce 2016 byla oceněna státní cenou ČLR za přínos v oblasti překladu a vydávání čínských knih, Special Book Award of China for Young Scholars. V nakladatelství Verzone založila edici současné čínské literatury Xin.

Tvář dne

„Budeme navyšovat platy mimořádnou odměnou letos a budeme pokračovat i v příštím roce,

řekl o dohodě s ministry vnitra
a financí šéf České pošty
Martin Elkáň

str. 2

Foto: Eif Michael Tomáš

Komentář

Bohumil Pečinka

Překážky na cestě k Hradu

Sněm hnutí ANO i nadcházející sjezd ČSSD propojí jedno okrajové, ale důležité téma: prezidentská volba. Prezidentský dostih nejspíš začne koncem příštího týdne, kdy Miloš Zeman ohlásí svou opětovnou kandidaturu.

Základní půdorys je tento: Miloš Zeman chce vyhrát už v prvním kole, to znamená získat přes 50 procent hlasů. Obává se totiž, že v kole

druhém už by se okolo případného Antizemana mohla utvořit hodně široká koalice. A logicky naopak – hlavní ambicí všech ostatních kandidátů bude provléknout se do druhého kola, kde by proti Zemanovi sjednotili takřkajíc zbytek politického světa.

Na sněmu ANO se Andrej Babiš k prezidentským volbám prakticky nevyjádřil. Navzdory tomu, že je křídlem v čele s ministry Stropnickým a Brabcem a eurokomisařkou Jourovou tlačen k tomu, aby ANO postavilo vlastního kandidáta. Hlavním aspirantem je ministr obrany Stropnický, který do prezidentské volby chce jít jen v případě, že ho přímo podpoří Babiš. Ten ale

zatím taktizuje s podporou Miloše Zemana a neříká ani ano, ani ne.

ČSSD chce rozhodnutí o svém kandidátovi dát ke zvážení straníkům v referendu. Je to snaha vypořádat se s faktem, že většina voličů si přeje Zemana, zatímco stranické vedení s ním už dlouho vede válku. Referendem si Sobotka umyje ruce. Že bude vybrán Zeman, je prakticky jisté. To, že vyhraje, zdaleka jisté není.

V průzkumech podpory prezidenta Zemana se už čtyři roky zjevuje záhadný úkaz v podobě propadu voličské přízně, který přichází na podzim. Příčiny nechme stranou, podstatné je, že k poklesu přízně opravdu pravidelně docházelo a vze-

stup nastal vždy až během následujícího roku. Pokud by „černý podzim“ nastal i letos, zasáhl by jeho efekt i do termínu prezidentské volby v lednu a únoru 2018.

Zemanův protikandidát by měl šanci za předpokladu, že si prezident svými výroky nebo akcemi sám zboří svůj pomník, například že v dubnu během návštěvy Washingtonu ztropí v Bílém domě nějaký skandál nebo na podzim jmenuje nepopulární vládu s komunisty v zádech. Pak je pravděpodobné, že se od něj odlepi pár procent středostavovských voličů a dají hlas klidnější, sjednocující síle.

Třetím rizikem pro Zemana může být nepředvídatelné chování dvojice jeho

nejbližších spolupracovníků Nejedlý–Mynář. Zeman pro ně představuje mocenské krytí, bez něhož by je ve světě byznysu nikdo nebral vážně – a o to jde především. Letošní volební kampaň bude specifická v tom, že je zakázána anonymní reklama typu „Schwarzenberg je vlastizrádce“. U každého výlepu musí být označeno, kdo jej zadává a platí. Náklady nesmějí převýšit 50 milionů korun, na což bude dohlížet nový úřad. Pro „ruské duše“ některých prezidentových spolupracovníků je to nepotřebná veteš. Jenže takové uvažování může klidně skončit i opakováním voleb.

Autor je komentátorem týdeníku Reflex

NA HOUPAČE

LUMa

Slámová Bába z ledu roztává pouze díky Kronerové

■ Novinka Bohdana Slámy skrývá sympatickou jemnou tragikomedii o novém začátku pod ledem příliš viditelných scénaristických svévolností. Zuzana Kronerová v hlavní roli ale drží film stále nad vodou.

Iva Přivřelová

Bohdan Sláma se po pěti letech vrátil do českých kin se snímkem Bába z ledu. Romantická komedie pro starší, zamrzlá chladem nepřesvědčivých postav, ale jen pomalu roztává do podoby jemného filmu o hledání sebe samého a novém začátku.

Titulní hrdinka Hana i po smrti manžela pečuje o své věkem dospělé, rozmazlené, sebestředné syny, než její rutinu náhle naruší setkání s pražskými otužilci. Obzvláště se svérázným Brňou v přirozeném podání Pavla Nového, který žije v autobuse a chová tam slepice.

Na začátku se film tváří jako umírněná, pozvolná komedie. Slámu ale přeče jen více zajímá o něco méně ohrané lehké drama o jedné soukromé emancipaci. To by si zasloužilo čistější vody, nezanesené neobroušenými hranami především scénaristických rampouchů.

Jednání postav totiž někdy působí příliš zkratkovitě. Hana ze sebe nápadně rychle dokáže setřást navyklý stereotyp poslušné ženy a novoty v šedesáti le-

Foto: Falcon

PROSPĚŠNÉ OTUŽOVÁNÍ. Vdově Haně i jejímu vnukovi změní život setkání s otužilcem Brňou.

tech přijímá plynule. V několika zbytečných scénách zase vypadá Slámová novinka jako propagace jeho oblíbeného otužování, využitého jinak i jako metafora odvahy čelit nepřijemnostem.

V jiných chvílích se z filmu stává nepovedený sitcom, a to pokud v nich vystupují vedlejší postavy rodinných příslušníků, s jejichž umělostí si moc neporadí ani snaživí Marek Daniel a Václav Neuzil, natož nesnaživí se Tatiana Vilhelmová. Netíživý realismus tvůrce, jenž začínal u sociálních dramát o outside-rech, tak narušují příliš viditelné záměry dovést postavy tam, kam chce.

Naštěstí výtečná, neokázalá Zuzana Kronerová ve stěžej-

ní roli Hany drží pohromadě nejen svou rodinu, ale i snímek. Hlavně díky ní Slámův převážně jemný film neztrácí v protiproudech směr svého sdělení ani melancholickou empatii. O to více je škoda, že část potenciálu příběhu této sympatické báby zůstala u ledu.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Bába z ledu

(tragikomedie, ČR, 106 minut)

Režie: Bohdan Sláma

Hrají: Zuzana Kronerová, Pavel Nový, Václav Neuzil ml., Marek Daniel

Hodnocení: 60 %

Minirecenze

KNIHY

Liou Čen-jün: Manžela jsem nezabila

(Vydal: Euromedia-Odeon, přeložila Zuzana Li)

Prostá vesničanka Lotos se snaží obejít nařízení čínské vlády související s politikou jednoho dítěte jednoduchým způsobem.

S manželem se naoko rozvede, ten si však ponechá syna. Druhé dítě se jí pak může narodit jako nemanželské a poté se znovu vezmou. Situaci však zkomplikuje skutečnost, že muž si mezitím najde jinou. Svou urputnou snahou o zrušení rozvodu se brzy dostane do střetu se zkorumpovanými úředníky. Jakkoli je román humorně laděn a text nabobtnává ironií a fraškovitostí, vyplývá na povrch absurdita čínské komunistického režimu, příkazy, zákazy a sledování tajnou policií. Lotos se vědomě bouří proti státnímu aparátu, a to se nevyplácí. Výsledné švejkování čínských aktérů děje mrazivě připomene plíživé nebezpečí totalitní moci.

Zuzana Dorogiová

FILMY

Za každou cenu

(Režie: David Mackenzie)

Skotský režisér

David Mackenzie

se vydal poprvé do Ameriky. Podle scénáře Taylora Sheridanana natočil krimi Hell or High Water (Za každou cenu) o dvou bratřích z Texasu – bankovních lupičích. Poctivá zánrovka opeřená cynickým humorem a inspirovaná thrillery ze šedesátých a sedmdesátých let o americké hospodářské krizi to letos dotáhla až ke čtyřem nominacím na Oscara včetně té za nejlepší film. Nejspíš proto, že z ní silně dýchá frustrace obyčejných lidí z nedávné krize, její postavy ztvárněné dobrými herci dokážou překvapit a záběry texaských plání doprovázené hudbou Nicka Cavea umějí zapůsobit.

Iva Přivřelová

Foto: Odeon

Foto: HBO

264744/27

INZERCE

právě
v prodeji

SPECIÁLNÍ AUTO-MOTO ČÍSLO!

POŘÍDÍŠ V TRAFICE NEBO POHODLNĚ PŘES SMS! POŠLI SMS VE TVARU

FORMEN173MEZERA JMENO MEZERA PRIJMENI MEZERA ADRESA MEZERA PSC
NA TELEFONNÍ ČÍSLO 90211

PŘÍKLAD: FORMEN173 JAN NOVAK PRUBEZNA 233 OLOMOUC 2536.

CENA KAŽDÉ PŘIJATÉ SMS JE 69 Kč VČ. DPH (ZAHRAJUJE POŠTOVNÉ I BALNÉ), PROVOZUJE CN INVEST, A. S., INFOLINKA 236 363 199 VE VŠEDNÍ DNY 8-16HOD. MOBIL@CNINVEST.CZ, WWW.PLATMOBILEM.CZ

CASOPISFORMEN FORMEN_CZ

FORMENONLINE.CZ

Krásně hříšný thajský jih

■ Milovníci boxu, moře, žen, mužů, ženomuzů, ohnivého jídla, vodních trhů, meditací nebo kokosových ořechů na 183 způsobů. V Thajsku si přijde na své každý od osvíceného askety až po nenasytného prostopásníka. Zemi loni navštívilo poprvé víc než 30 milionů turistů.

SVATYNĚ PRAVDY. Přestože vypadá dřevěný chrám starobyle, ve skutečnosti jej začali stavět teprve v roce 1981.

Tomáš Stingl

Ne, tohle není jen pozadí na ploše monitoru. Když se český turista rozhlédne na thajském pobřeží kolem sebe, obvykle se musí nejdříve ze všeho štípnout do ruky. Vidí smaragdové moře, z něj rostoucí vápencové skály, na břehu pás čistého písku a k tomu samozřejmě pár nezbytných kokosových palm. Vypadá to jako plakát na zdi nebo kýčovitá pohlednice, ale je to celé kupodivu ve 3D, a dokonce se to hýbe. Takže výletník udělá zlomyslnou selfie fotku a honem s ní na Facebook, ať zmrzlí kamarádi doma v Česku trochu závidí.

Jižní Thajsko na vlastní kůži by působilo vážně jako kýč nebýt toho, že příroda

THAJSKÝ BOX. Bojovníci se rozbijí na maděru a pak si přátelsky poděkují.

není kýčovitá nikdy. Krásu pobřeží umocňuje, že sem zasahuje východoasijský vápencový oblouk. Ten tvoří hory a jeskyně v jižní Číně,

Vietnamu a v Laosu. V Thajsku na sebe bere podobu skalních homolí, díky nimž je tu pobřeží kromobyčejně členité a malebné.

Thajci k tomu navíc v pobřežních letoviscích políčili na turisty snad všechny atrakce a svody, co si jich umí lidská mysl vyfantazírovat. Výsledek zní: 32 milionů zahraničních návštěvníků. To je loňský rekord, který dělá ze země turistickou jedničku regionu. Zatímco se batůžkáři, nezávislí cestovatelé a digitální nomádi poroučejí na thajský sever, většina turistů (včetně těch českých) zamíří na jih. Najdou tu ledacos od plovoucích trhů až po park s miniaturními replikami thajských památek.

MORŠTÍ CIKÁNI BYDLÍ PŘÍMO NA VODĚ

Rezolutní zvolání „Na Phi Phi!“ nemá co do činění s krmením slepic, ale je odpovědí na otázku, kam vy-

razit hledat to nejklaštější thajské plážové letovisko. Souostroví Phi Phi proslavil v roce 2000 film Pláž s mladým Leonardem DiCapriem v hlavní roli a od té doby se tu písky netrhnou. Turisté tu najdou všechno, co jižní Thajsko symbolizuje. Azurové moře, potápění, outdoorové sporty. Kolem jsou vápencové útesy porostlé džunglí, kde domorodci sbírají vlašťovčí hnízda, která se kupodivu jedí a vaří se z nich vyhlášená polévka.

Ke koloritu patří také komunita šesti tisíc příslušníků etnika Urak Lawoi, kterým se neoficiálně říká mořští cikáni. Žijí doslova na moři – jejich dřevěné chatrče stojí u pobřeží na pilotách přímo ve vodě a k dopravě využívají loďky.

JAK ROZBÍT PĚST NOSEM

Další klasickou destinací je ostrov Ko Samui v Thajském zálivu. Mimo jiné tu na vlastní kůži – a to doslova – lze zakusit národní sport Muay Thai. Několik středisek nabízí za cenu kolem sedmi tisíc bahtů (něco přes pět tisíc korun) týdenní balíček zahrnující jednoduché ubytování a dvakrát denně ostrý trénink s mistry thajského boxu. Cizinec nemusí mít s tímto plně kontaktním sportem žádná předchozí zkušenosti, kurzy jsou přístupné i ženám a vstup není omezen ani věkem.

Ovšem i ten, kdo nechce zkoušet box sám, by se měl rozhodně zajít podívat alespoň na večerní zápasy. Atmosféra pohltí i naprostého pacifistu. Bojovníci před zápasem nejdříve provádějí úvodní rituál, který připomíná tanec. Přátelsky se pozdraví a pak do sebe začnou bít hlava nehlava. Spíš nehlava.

Je s podivem, čím vším a do čeho všeho se dá na lidském těle bušit. Muay Thai je někdy nazývávan uměním osmi končetin, bojovníci na soupeře útočí pěstmi, lokty, kolenem, holení, ramačem... Údery jsou bleskové. Občasně nepoznáte, kdo vlastně komu zrovna nandává „bradou do pěsti a hlavou do kolene“, jak by to nejspíš popsal Woody Allen.

Thajští diváci svůj sport milují a během zápasu vytvoří pořádný fanouškovský kotel. Atmosféru někdy

PLOVOUCÍ TRH. Dnes jde hlavně o turistickou atrakci a ceny proto stojí doslova „na vodě“.

korunuje vyražený zub, který jakoby zpomaleně proletí vzduchem po dobře mířeném direktu. Slouží ke cti tomuto sportu, že když se dva bojovníci konečně rozbijí na máděru a zápas skončí, otfepou se jakoby nic, vzájemně si srdečně poděkují a někdy ještě cudně obejdou diváky s kloboukem na všimně.

SMARAGDOVÝ BUDDHA V KAPESNÍM VYDÁNÍ

Kdo nemá čas projíždět celé Thajsko, může navštívit park nazvaný Mini Siam. Je tu k vidění víc než

stovka zmenšenin slavných thajských i světových budov. V měřítku 1 : 25 tu lze spatřit například chrám Smaragdového Buddha nebo Thajskou sněmovnu, ze známých světových míst tu je třeba Velká čínská zeď, Eiffelova věž nebo socha Svobody. Slovo Siam je historický název thajského království, který se používal až do roku 1939. A ano, právě od něj se odvozuje název krásných krátkosrstých siamských koček, kteréžto plemeno bylo zřejmě vyšlechtěno ve středověku právě v Thajsku.

LHÁŘŮM VSTUP ZAKÁZÁN

Proto ty, kteří preferují chrámy v „životní velikosti“, stojí za vidění třeba ten se vznešeným jménem Svatyně pravdy. Nachází se přímo nad mořem na mysu Rachvate u letoviska Pattaya a je postaven z tvrdého teakového dřeva, které je pokryto krásnými řezbami. Ač vypadá starobyle, ve skutečnosti stavba začala teprve v roce 1981, stále probíhá a dokončení je plánováno až na rok 2025. Přesto je možné areál navštívit, ovšem vzhledem k názvu chrámu by tu měli

zejména notoričtí lháři našlapovat velmi opatrně.

KDE VZNIKL POJEM PLOVOUCÍ KURZ

Hned na několika místech jižního Thajska je možné navštívit klasické plovoucí trhy, které jsou dnes už spíš atrakcí pro turisty než obchodním místem samotných thajských farmářů. Princip je takový, že si turista za pár bahtů pronajme kanoa a lodník s ním pádluje vodními kanály, kde místní lidé nabízejí suvenýry, oblečení nebo jídlo také přímo z loďek. Je dobré mít po kapsách hodně drobných bahtů. Zaplatit dolary je sice možné, ale při extrémně nevýhodné směně člověk pochopí, jak asi vznikl ekonomický termín „plovoucí kurz měny“.

Okošťovat se určitě vyplatí omáčkami dochucenou kokosovou kopru nebo štedrou nudlovou polévku s vajíčkem. Ovšem pozor, thajská kuchyně je extrémně pikantní. Zřejmě jde o nejpálivější orientální kuchyni vůbec. Překónává i indická a sečuánská ohnivá jídla a to už je co říct. Evropan by měl kuchaři předem nahlásit, že chce jídlo málo „spicy“, protože i tak bude plivat oheň. Pokud naivně zkusí jídlo okořeněné na úrovni „pro občany Thajského království“, po několika soustech pocítí nutkání v pudu sebezáchovy uhasit ústa zoufalým skokem rovnou do vody.

Ženomůže prozradí ohryzek

Kvintesenčí vyhlášeného thajského nočního života je přímořské letovisko Pattaya. Osou nočního života je tu neony prozářená centrální ulice Walking Street, kde je asi největší koncentrace Go-Go barů, diskoték a masážních salonů v této Galaxii.

Tady opravdu nikdo netrpí přílišnými rozpaky. Jako typickou tokající dvojici na procházce lze potkat evropského kmeta s mladičkou Thajkou. Klasické pravidlo proutníků sice říká, že ideál-

ní stáří partnerky je mužův věk děleno dvěma plus sedm, v Pattayi je ovšem zřejmě konec rovnice ještě poopraven na minus sedm. Některé románky trvají týden, jiné končí „přibalením“ mladé Thajky k zavazadlům na zpáteční cestu do Evropy.

K ohňostroji neřesti v Pattayi neodmyslitelně patří ladyboyové. Český ekvivalent by mohl znít snad ženomůž nebo slečnopán. Pokud jde po ulici nápadně krásná, vyzývavě oblečená a cíle-

vědomě flirtující žena, dost pravděpodobně to žena není. Jak to rozpoznat? Jediným relativně viditelným vodítkem je prý ohryzek na krku, který se ženomůžům nedaří úplně zakrýt.

Pokud si ale turista osvojí toleranci, s níž přistupuje k ladyboyům thajská společnost, a zapře nevinný rozhovor, bývá s nimi docela vtipná konverzace. Ocenit lze také jejich vyhlášená vystoupení v místních kabe-
retech. /stil/

MUŽ I ŽENA. Ladyboyové na ulicích uvádějí vyzývavou koketerií západní turisty do značné nejistoty.

R-váč. R-Line.

Passat se sportovním paketem R-Line.

Ukažte všem, kdo je na silnicích pánem. Passat se sportovním paketem R-Line nabízí ostřejší výraz a řadu vylepšení, která oceníte po usednutí na místo řidiče. Progresivní řízení optimalizuje odezvu volantu a umožňuje tak lepší kontrolu při svižné jízdě i v každodenním provozu. Sportovní verzi vozu Passat sluší i zatmavená skla v zadní části automobilu, elektronická uzávěrka diferenciálu a snížený podvozek. Passat R-Line se lehce stane Vaším suverénním partákem. Jste i Vy připraveni?

Volkswagen

www.volkswagen.cz/passat